

ОСОБЕНОСТИ ПРИ ПОСТАНОВЯВАНЕ НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННАТА
ПРИСЪДА ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА ИНСТИТУТИТЕ НА АМНИСТИЯТА
И ДАВНОСТТА*Даниела Димитрова*SOME PECULIARITIES OF THE PASSING THE FIRST- INSTANCE SENTENCES
IN THE APPLICATION OF THE INSTITUTES OF AMNESTY AND STATUTE
OF LIMITATIONS*Daniela Dimitrova*

Abstract: *This article analyzes the problems arising in practice when first-instance sentences are passed and amnesty law is to be enforced or when the statute of limitations in criminal cases applies. Some theoretical conclusions have been drawn as to the nature of the sentence given in the application of these two institutes and also the question what its contents in these cases should be is answered.*

Key words: *amnesty, criminal procedure, sentence, statute of limitations.*

В Наказателния кодекс (НК) са предвидени два института за погасяване на наказателното преследване – изтичането на предвидената в закона давност¹ и последвал закон за амнистията² (чл. 79, ал. 1 НК).

Погасителната давност съставлява изтичане на определен период от време, през който правоимащият проявява пасивност по отношение на своето право³. Чл. 83 НК дава определение за амнистията – институт, който заличава престъпния характер на извършеното деяние или освобождава от наказателна отговорност и от последиците на осъждането. На практика не е изключено в едно наказателно производство да възникне възможността за прилагане едновременно на двете основания⁴.

При погасяване на наказателното преследване държавата губи своето право да го осъществи, поради което възниква законна пречка за об-

разуване на наказателно производство, а когато е образувано наказателното производство и в процеса на неговото осъществяване настъпи погасяването, държавата губи правото си да го продължи⁵. Това разбиране е залегнало в чл. 24, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), съгласно която разпоредба, когато деецът не носи наказателна отговорност поради амнистия или когато наказателната отговорност е погасена поради изтичане на предвидената в закона давност, не се образува наказателното производство, а образуваното се прекратява.

Когато престъплението, предмет на обвинението по делото, попада в приложното поле на закон за амнистията или за същото е изтекла предвидената в закона давност за наказателно преследване, процесуално задължение на съответния орган, осъществяващ процесуално ръководство, е да зачете последиците на амнистията или на

¹ Вж. по-подробно разглеждане на института: **Гиргинов, А.** Давността в наказателното право, С.: Издателство на Българската академия на науките, 1992.

² Вж. по-подробно разглеждане на института: **Гунева, М.** Амнистията по наказателното право на НРБ, С.: Наука и изкуство, 1988.

³ **Гиргинов, А.** Цит. съч., с. 48.

⁴ Спорен в теорията и практиката е въпросът при колизия между двата института – кое от двете прекратителни основания следва да се приложи. Отговорът на този въпрос е материалноправен и излиза извън предмета на това изследване. За това повече вж: **Гиргинов, А.** Цит. съч., 56–58, и **Гунева, М.** Цит. съч., 65–66.

⁵ **Стойнов, Ал.** Наказателно право. Обща част. С.: Сиела, 1999, с. 460.

давността и да прекрати наказателното производство. Това задължение не е абсолютно – с оглед на правото на обвиняемия да „изчисти“ своето име и репутация, че не е извършил престъплението, той може да поиска делото да продължи, въпреки наличието на основанията за прекратяването му – чл. 24, ал. 2 НПК.

Предмет на настоящата статия са въпросите, които възникват при постановяване на първоинстанционната присъда, когато основанията по чл. 24, ал. 1, т. 2 и т. 3 НПК се разкриват в съдебно заседание и подсъдимият направи искане производството да продължи.

1. Особенности в съдържанието на първоинстанционната присъда, постановена при приложението на закон за амнистия или правилата на давността, когато подсъдимият е поискал производството да продължи

1. При постановяването на присъдата съдът е длъжен да изясни по определената в чл. 301 от НПК поредност конкретни въпроси, свързани с наказателната отговорност на подсъдимия и свързаните с това последици. Най-напред решаващият орган следва да вземе решение по **въпросите, свързани със съществуването на предпоставките за наказателна отговорност**, а именно има ли извършено деяние, извършено ли е то от подсъдимия, извършено ли е виновно, съставлява ли деянието престъпление и правната му квалификация.

При изясняването на тези въпроси не се отчитат никакви особености между присъдата в общия случай и тази, постановена при приложението на правилата за давността и амнистията и направено искане от подсъдимия производството да продължи. Съдът следва да прецени събраните и проверени по време на съдебното следствие доказателствени материали, както и пренията на страните, и въз основа на тях да вземе отношение по тези основни въпроси на делото.

2. Когато не се установи, че деянието е извършено, че е извършено от подсъдимия, че е извършено от него виновно, или когато се установи, че деянието не съставлява престъпление, подсъдимият се признава за невинен (чл. 304 НПК) и

присъдата е оправдателна. Тук няма никакви особености и различия в сравнение с постановяването на присъдите в общия случай.

3. При положителен отговор на въпросите, свързани със съществуването на предпоставките за наказателна отговорност и признаването на подсъдимия за виновен в извършване на инкриминираното престъпление, съдът в общия случай пристъпва към решаването на всички **въпроси, свързани с определяне на наказателната отговорност** – подлежи ли подсъдимият на наказание; какво наказание да се определи, а в случаите на чл. 23–25 и 27 НК – какво общо наказание да му се наложи; налице ли са основанията за освобождаване от наказателна отговорност по чл. 61, ал. 1 и чл. 78а, ал. 1 НК; да се освободи ли подсъдимият от изтърпяване на наказанието, какъв да бъде изпитателният срок при условно осъждане, а в случаите по чл. 64, ал. 1 НК – каква възпитателна мярка да се наложи; какъв първоначален режим за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ да се определи; на кого да се възложи възпитателната работа с подсъдимия в случаите на условно осъждане; налице ли са условията по чл. 68–69а и чл. 70, ал. 7 НК и какво наказание подсъдимият да изтърпи.

а) в диспозитива на присъдата при приложението на закон за амнистията или правилата на давността, когато подсъдимият бъде признат за виновен в извършване на деянието, за което е обвинен, той следва да бъде освободен от наказателна отговорност и съдът не следва да му наложи наказание, както е в общия случай.

При формулирането на диспозитива в тази хипотеза се наблюдава голямо разнообразие в съдебната практика. В едни присъди в диспозитива им е записано, че подсъдимият е освободен от наказателна отговорност⁶ или че на подсъдимия не е наложено наказание⁷. Известен превес се забелязва при присъдите, в които „не е наложено наказание“ на подсъдимия, при признаването му за виновен в извършване на инкриминираното деяние. Немалко са и постановените присъди, при които подсъдимият е освободен от наказателна отговорност и не му е наложено наказание едновременно⁸. Откриват се и присъди, при

⁶ Присъда № 17 от 28.01.2010 г. по НОХД № 1830/2009 г. на ОС–Пловдив; Присъда № 658 от 8.07.2009 г. по НОХД № 1210/2007 г. на РС–Петрич; Присъда № 4601/13.06.2011 г. по НОХД № 681/2011 г. на РС–Благоевград.

⁷ Присъда № 394/19. 12. 2013 г. по НОХД № 2530/2012 г. на СГС; Присъда № 49 от 25. 11. 2013 г. по НОХД № 388/2012 г. на ОС–Пазарджик; Присъда от 19.12.2013 г. по НОХД 2530/2012 г. на СГС; Присъда № 4 от 12.02.2018 г. по НОХД № 200/2017 г. на ВС–Пловдив; Присъда № 23 от 7.02.2018 г. по ВНОХД № 138/2018 г. на СГС.

⁸ Присъда № 3/10.06.2010 г. по ВНОХД № 145/2010 г. на АС–Варна.

които подсъдимият, освен че е освободен от наказателна отговорност или не му е наложено наказание, е освободен и от последиците на осъждането⁹.

Интерес представляват присъдите, при които след признаването на подсъдимия за виновен и освобождаването му от наказателна отговорност, съдът прекратява наказателното производство¹⁰. Процесуалното развитие на дела, по които следва да се приложи закон за амнистия или правилата за давността, се намират в условията на алтернативност – делото или ще прекрати своя ход, или ще продължи до произнасянето на присъдата, когато подсъдимият е пожелал производството да продължи. Последица на прекратяването на наказателния процес е прекратяването на повдигнатото по делото обвинение, следователно и лицето, срещу което е било повдигнато обвинението, следва да загуби качеството си на „обвиняем“. При това положение е абсолютно недопустимо произнасянето по отпадналия въпрос за наказателната отговорност на лице, което няма процесуално качество в процеса, тъй като същото е прекратено¹¹.

б) правилният отговор на въпроса за формулиране на диспозитива на присъдата при приложението на закон за амнистия или на правилата за давността е пряко свързан с правилата за наказуемостта на деянието. Всяко деяние, абстрактно определено по вид с посочените в НК признаци, е наказуемо, щом законодателят е предвидил възможността за налагане на наказание при извършването му, като е без значение дали някой вече е извършил такова деяние, или не. Едно лице обаче подлежи на наказание само в случай че вече е извършило наказуемо деяние. Само тогава лицето ще е наказателно отговорно. От това следва, че наказателната отговорност не е свойство на престъплението, тя не се съдържа в него, а извършването на наказуемо деяние е основание за наказателната отговорност. Двете понятия не бива да се смесват. От наказуемостта на престъплението произтича наказателната отговорност на лицето, извършило престъплението¹².

Извършването на престъпление е основание за налагане на наказателна отговорност, но когато

процесното престъпление попада в обхвата на закон за амнистия или спрямо него следва да се приложат правилата на давността, тогава се явява основание за отпадане на наказателната отговорност на дееца и се изключва възможността да му бъде наложено наказание. По този начин се преоценява необходимостта от използване на наказателна репресия като реакция срещу определени прояви. Наказателната отговорност води до налагане на наказание, а от своя страна наказание може да бъде наложено само на лице, което е наказателно отговорно за извършеното от него престъпление. „Наказателна отговорност“ и „наказание“ са две различни понятия. Да се наложи наказание означава да се реализира наказателната отговорност, поради което, за да се стигне до наказание, трябва да е налице наказателна отговорност¹³.

Затова при постановяването на диспозитива на присъдата подсъдимият следва да бъде признат за виновен в извършване на престъплението, конкретизирано със своите белези, и същият следва да бъде освободен от наказателна отговорност. Това би била правилната формулировка на диспозитива на присъдата. Разбира се, този въпрос е по-скоро теоретичен, тъй като дори съдът да избере друг подход при формулиране на диспозитива на присъдата, стига да не подлежи под съмнение волята на съда да освободи дееца от наказателна отговорност и да не му наложи наказание, това няма да се отрази на крайния резултат.

в) трудностите при приложението на институти на амнистията и давността при признаване подсъдимия за виновен в извършването на инкриминираното деяние, могат да бъдат решени чрез законодателни промени и *de lege ferenda* в НПК бъде уредено точно и ясно какво следва да е съдържанието на присъдата в тези хипотези. Чл. 305, ал. 5 НПК единствено указва на съда да приложи съответния закон за амнистия или правилата за давност, но ако бъде добавено: „като подсъдимият бъде освободен от наказателна отговорност“, наблюдаваното разнообразие в присъдите би било сведено до минимум.

⁹ Присъда № 69 от 11.07.2012 г. по НОХД № 113/2012 г. на ОС–Силистра.

¹⁰ Присъда № 78 от 15.09.2009 г. по НОХД № 10320/2004 г. на РС–Карлово; Присъда № 1 от 22.01.2015 г. по НОХД № 209/2013. на ОС–Кюстендил.

¹¹ **Каракашев, В.** Наказуемост, наказателна отговорност и лични основания за освобождаване от наказателна отговорност. С.: Издателство на Българската академия на науките, 1966, с. 70–72.

¹² Наказателното право познава институти, при които не се налага наказание или същото не се изпълнява, въпреки реализиране на наказателната отговорност. Пример за такъв институт е условното изтърпяване на наказанието по чл. 66 от НК.

¹³ **Стойнов, Ал.** Цит. съч. , 383–384.

3. Независимо от наказателната отговорност, съгласно чл. 53 НК, следва да се отнемат в полза на държавата посочените в разпоредбата вещи, които са средство или предмет на престъплението, както и придобитото от престъплението. Въпреки че **мерките по чл. 53 НК** са уредени систематично в Глава четвърта, Раздел II на НК, озаглавен „Видове наказания“, те не представляват по своята същност наказание. Те се прилагат „независимо от наказателната отговорност“, поради което при постановяване на присъдата въпросът с отнемането на определени вещи в полза на държавата задължително следва да бъде обсъден и решен, независимо дали ще се приложи закон за амнистия, или правилата за давност¹⁴.

4. Съдът следва да се произнесе не само по съществуването на обвинението, но и по предявения и приет за разглеждане **граждански иск**. Въпросите, свързани с уважаването на гражданския иск и неговия размер, представляват значителна част от въпросите, които решава съдът в присъдата, които следва да бъдат изяснени¹⁵.

Поради констатираната противоречива съдебна практика по приложението на законовите разпоредби, свързани със съдбата на гражданския иск, надлежно приет за съвместно разглеждане в наказателния процес, при настъпване на някое от основанията за погасяване на наказателното преследване, посочени в чл. 79, ал. 1 НК, е издадено Тълкувателно решение № 1 от 4 февруари 2013 г. на ОСНК на ВКС, съгласно което съдът се произнася по предявения от пострадалия и приет за съвместно разглеждане в наказателния процес граждански иск, когато в хода на първоинстанционното разглеждане на делото и преди постановяването на присъдата деецът умре, когато е изтекла предвидената от закона давност или когато е последвала амнистия, и наказателното производство бъде прекратено. Произнасяне по гражданския иск дължат и въззивната и касационната инстанция, ако някое от тези основания настъпи при разглеждането на делото в тези инстанции и наказателното производство бъде прекратено.

Дискусионен е въпросът относно задължителното произнасяне на наказателния съд по гражданския иск, когато подсъдимият е освободен от наказателна отговорност. Проблемите, които възникват по дела, приключили в нака-

зателната си част с определение за прекратяване поради изтекла давност, последвала амнистия или настъпила смърт, поставят много въпроси относно принципните положения в правната доктрина, традиция и съдебна практика при правораздаването по наказателни дела. При продължаване разглеждането на наказателното дело само в гражданската му част се повдигат въпроси относно процесуалната роля на подсъдимия и прокурора като страни в производството, относно доказването в процеса и възможността на въззивната инстанция да пререшава въпросите по същество на делото в неговата наказателна част. По тези причини считам, че при настъпване на някое от основанията по чл. 79, ал. 1 НК за прекратяване на наказателното производство, следва същото да се прекрати и в неговата гражданска част, но за да се запазят правата на пострадалите лица и за да им се даде възможност за реализирането им, *de lege ferenda* следва да бъде предвидено при прекратяване на производството съдът служебно да препраща молбата за предявяване на гражданския иск пред компетентния граждански съд, с което да се запази висящността на съдебния процес и да се предотврати настъпването на погасителна давност. По-подробното разглеждане на този въпрос излиза извън рамките на настоящото изследване и подлежи на отделно самостоятелно представяне.

5. При постановяване на присъдата си съдът следва да се произнесе и по **въпроса за веществените доказателства**, ако, разбира се, такива има по делото. Тук се прилагат общите правила и липсват особености, които да подлежат на анализ.

6. **Разрешението на въпроса за разноските**, по който съдът също дължи произнасяне, зависи от постановеното от съда относно виновността на подсъдимия в извършване на инкриминираното деяние. Съгласно чл. 189, ал. 3 и ал. 4 НПК при постановяване на осъдителна присъда съдът осъжда дееца да заплати разноските по делото, включително адвокатското възнаграждение и другите разноски за служебно назначения защитник, както и разноските, направени от частния обвинител и гражданския ищец, ако са направили такова искане. Когато подсъдимият бъде признат за невинен в извършване на инкриминираното деяние, същият не следва да заплаща направените по делото разноски и те остават за

¹⁴ **Кочев, К.** Присъдата. Същност и постановяване. С.: Университетско издателство „Климент Охридски“, 1989, с. 37.

¹⁵ Решение № 182 от 6.07.2010 г. на ВКС по н. д. № 97/2010 г., III н. о.

сметка на държавата. Същото е положението и когато делото бъде прекратено.

Доколкото подсъдимият е признат за виновен в извършване на престъплението, за което е обвинен, макар и освободен от наказателна отговорност поради закон за амнистия или изтичането на давността, следва да заплати направените по делото разноски. Въпросът за разносните излиза извън кръга въпроси, които следва да бъдат разглеждани при определяне на наказателната отговорност. Разпоредбата на чл. 189, ал. 3 НПК изрично изисква, когато подсъдимият бъде признат за виновен, съдът да го осъди да заплати разносните по делото. Следователно за правилното произнасяне по въпроса с разносните има значение единствено взетото решение дали подсъдимият е виновен, или невинен в извършване на престъплението по повдигнатото му обвинение.

7. В закона липсва изрична регламентация на въпроса **може ли подсъдимият да оттегли заявената от него воля делото да продължи своя ход**. НПК не урежда такава хипотеза, както е регламентиран например възможността за оттегляне на подадени жалба или протест. Чл. 24, ал. 2 НПК дава възможност на подсъдимия да бъде продължено делото, а не да бъде прекратено, поради което не без основание е схващането¹⁶, че веднъж изразена волята му процесът да продължи, той не може да оттегли това процесуално действие и при по-нататъшното развитие на делото да прецени, че иска същото да бъде прекратено. Обратното би означавало, че във всеки един момент, в който подсъдимият прецени, че има вероятност за постановяването на осъдителна присъда, той би упражнил правото си на прекратяване на производството, като по този начин ангажираният процесуален ресурс по делото и вложените усилия по доказването биха били напразни. Възприемането на тезата за възможността за оттегляне на направеното изявление би довело до процесуална несигурност и възможност за злоупотреби.

От друга страна, законът е предоставил възможност пред подсъдимия да „изчисти“ името

си, чрез продължаване на производството по делото и достигането до оправдателна присъда, с което се гарантира правото на защита на подсъдимия и възстановяване на доброто му име и репутация в обществото¹⁷. По тази причина възможността да направи отказ от волеизявлението си за продължаване на производството и да поиска прекратяване на наказателния процес следва да стои във всеки един момент от разглеждане на делото. Подсъдимият следва да се възползва от предоставената му възможност за продължаване на делото без страх от евентуално влошаване на положението му, защото без съмнение статусът му би се влошил при постановяване на една осъдителна присъда. Затова е удачно възможността за оттегляне на изявлението на подсъдимия за продължаване на делото да се въведе de lege ferenda в НПК.

II. След изясняване съдържанието на диспозитива се поставя и важният теоретичен въпрос за същността на присъдата, постановена при приложението на закон за амнистия или правилата на давността.

1. Нашият законодател не предвижда наименование на присъдите, които се постановяват. Основното разграничение на присъдите в теорията¹⁸ е на **осъдителни и оправдателни**, съгласно съдържанието, насочеността и основанията за постановяването им. Когато виновността на подсъдимия в извършване на конкретно престъпление е доказана по несъмнен начин, постановява се осъдителна присъда. Съгласно чл. 304 НПК, когато не се установи, че деянието е извършено, че е извършено от подсъдимия или че е извършено от него виновно, както и когато деянието не съставлява престъпление, съдът ще постанови оправдателна присъда, като признае подсъдимия за невинен¹⁹.

При постановяване на присъдата си съдът следва да се произнесе ясно и категорично по въпроса за виновността на подсъдимия. Същият може да бъде или виновен, или невинен. Затова и в теорията се разглеждат два вида присъди – оправ-

¹⁶ Гунева, М. Цит. съч., с. 88.

¹⁷ Кочев, К. Цит. съч., с. 62; Манев, Н. Наказателнопроцесуално право. Ръководство за студенти. С.: Сиела Норма АД, 2016, с. 365; Михайлов, Д. Освобождаване от наказателна отговорност и от наказание с присъда. // *Правна мисъл*, № 2, 1974, с. 29.

¹⁸ В Наказателнопроцесуалния кодекс на Република Сърбия е записана изричната възможност за налагането освен на осъдителна и оправдателна присъда, още и на „отхвърлителна“ присъда – чл. 421 и чл. 422. Една от хипотезите за постановяване на такава присъда е именно приложението на закон за амнистия.

¹⁹ Вж. Кочев, К. Цит. съч., с. 64–65, който аргументира становището, че това са осъдителни присъди по своята същност.

дателна и осъдителна. При постановяване присъдата се установява извършването на деянието, описано в обвинителния акт, извършването му от подсъдимия и неговата вина. Ако се стигне до заключението, че деянието е извършено от подсъдимия, се постановява осъдителна присъда от съда, който пристъпва към определяне на правната квалификация на деянието – съставлява ли деянието престъпление и по кой наказателен закон. След това съдът се произнася по всички въпроси, свързани с наказанието, ако подсъдимият подлежи на наказание, както и по въпросите следва ли да се уважи гражданският иск и в какъв размер, какво да стане с веществените доказателства и на кого да се възложат разноските по делото. Въпросът за наказанието следва въпроса за вината и се решава тогава, когато съдът е признал подсъдимия за виновен в общата хипотеза.

2. В разглежданите хипотези, при наличието на закон за амнистия или изтичането на давностния срок, също има специфика.

Присъдата, с която подсъдимият се признава за виновен, е осъдителна по своята същност, независимо от това, че в определени случаи подсъдимият може да бъде освободен от наказателна отговорност. По тази причина **присъдата, постановена при прилагането на института на амнистията или давността, може да бъде разгледана единствено като подвид на осъдителните присъди**, като тяхна разновидност²⁰. При положение, че освобождаването от наказателна отговорност е единствено възможно, когато е налице основанието за възникване на отговорността, а именно виновното извършване на престъплението, а прилагането на закон за амнистия или правилата за давност във всички случаи означава, че лицето е извършило инкриминираното деяние, може да се разсъждава, че този вид присъди са подвид на осъдителната, а не някакъв отделен трети вид присъда.

При постановяването на осъдителна присъда, когато се прилага закон за амнистията, първоинстанционният съд следва да се произнесе по всички въпроси, визирани в чл. 301, ал. 1 НПК, освен по тези, свързани с наказанието, както беше разгледано по-горе. При тези присъди, съдът установява факта на извършване на деянието и неговия извършител, но освобождава същия от наказателна отговорност, поради което присъдата, постановена при приложението на амнистия или давност, може да бъде разгледана като „установителна“²¹. Друго възможно наименование на тези присъди, което се дава в правната теория²²,

е „освободителна“ присъда, поради законното изискване за освобождаване на подсъдимия от наказателна отговорност при признаването му за виновен, когато се прилагат правилата на амнистията.

Въпросът дали подсъдимият подлежи на наказание и какво наказание да му се наложи се решава, след като съдът го е признал за виновен, поради което съдът само „установява“ извършването на престъпното деяние, като признава подсъдимия за виновен, и прилага закона за амнистията. По тази причина този подвид осъдителна присъда може да бъде определена като „установителна“. Отделните институти и хипотези за освобождаване от наказателна отговорност и от наказание се различават съществено от случаите, когато извършеното деяние, макар и да съдържа признаците на очертан в закона състав на престъпление, не поражда наказателна отговорност изобщо, поради което използването на термина „освободителна“ присъда може да доведе до някои грешки и неясноти.

III. Заключение

Анализът на поставените за разглеждане въпроси при постановяване на първоинстанционната присъда при приложението на правилата за давност или на закон за амнистия показват някои непълноти в правна им регламентация. Прилагането на тези два института може да бъде усъвършенствано чрез направените в настоящата статия предложения *de lege ferenda*. Чл. 305, ал. 5 НПК следва да бъде допълнен с ясното указание, че „в случаите на чл. 24, ал. 1, т. 2 и 3 във връзка с чл. 289, ал. 2 съдът признава подсъдимия за виновен и прилага съответния закон за амнистия или правилата за давност, „като подсъдимият бъде освободен от наказателна отговорност“. Друга законодателна промяна, която може да бъде предприета, е относно възможността подсъдимият да оттегли направеното от него искане за продължаване на наказателното производство, като в чл. 24, ал. 2 НПК бъде добавено следното: „Ако обвиняемият или подсъдимият оттегли направеното искане, наказателното производство се прекратява“.

БИБЛИОГРАФИЯ

Гиргинов, А. Давността в наказателното право, С.: Издателство на Българската академия на науките, 1992. // **Girginov, A.** Davnostta v nakazatelnoto pravo, S.: Izdatelstvo na Balgarskata akademia na naukite, 1992.

²⁰ Вж. Раймундов, П. Особени наказателни производства. С.: Феня, 2010, с. 100.

²¹ Михайлов, Д. Цит. съч.

Гунева, М. Амнистията по наказателното право на НРБ, С.: Наука и изкуство, 1988. // **Guneva, M.** Amnistiyata po nakazatelното pravo na NRB, S.: Nauka i izkustvo, 1988.

Каракашев, В. Наказуемост, наказателна отговорност и лични основания за освобождаване от наказателна отговорност. С.: Издателство на Българската академия на науките, 1966. // **Karakashev, V.** Nakazuemost, nakazatelna otgovornost i lichni osnovania za osvobozhdavane ot nakazatelna otgovornost. S.: Izdatelstvo na Balgarskata academia na naukite, 1966.

Кочев, К. Присъдата. Същност и постановяване. С.: Университетско издателство „Климент Охридски“, 1989. // **Kochev, K.** Prisadata. Sashtnost i postanovyavane. S.: Universitetsko izdatelstvo “Kliment Ohridski”, 1989.

Манев, Н. Наказателнопроцесуално право. Ръководство за студенти. С.: Сиела Норма АД, 2016. // **Manev, N.** Nakazatelno protsesualno pravo. Rakovodstvo za student. S.: Siela Norma AD, 2016.

Михайлов, Д. Освобождаване от наказателна отговорност и от наказание с присъда. // *Правна мисъл*, № 2, 1974. // **Mihaylov, D.** Osvobozhdavane ot nakazatelna otgovornost i ot nakazanie s prisada. // *Pravna misal*. № 2, 1974.

Раймундов, П. Особени наказателни производства. С.: Феня, 2010. // **Raymundov, P.** Osobeni nakazatelni proizvodstva. S.: Feneia, 2010.

Стойнов, Ал. Наказателно право. Обща част. С.: Сиела, 1999. // **Stoynov, Al.** Nakazatelno pravo. Obshta chast. S.: Siela, 1999.